

ERNSZT ÁRPÁD könyvtárvezető
Kulturális Innovációs Alapítvány Könyvtára
Budapest

A környezeti nevelés forrásmunkáinak tárháza

Szeretnénk a Módszertani Közlemények olvasóinak figyelmébe ajánlani a környezeti nevelést segítő szolgáltatásunkat. Könyvtárunk az óbudai Selyemgombolyító (1035 Bp. Miklós tér 1.) műemléki épületében működik. Feladatunk elsősorban a Kulturális Innovációs Alapítvány, illetve az épületben dolgozó környezetvédő szervezetek igényeinek kielégítése, de természetesen minden érdeklődőt szívesen látunk. Több mint tízezer kötetes – helyben használható – állományunk egyharmadát humánökológiai és környezetvédelmi gyűjtemény teszi ki. Hozzánk kerülnek a Független Ökológiai Központ új könyvbeszerzései, de fontos szakmai kiadványokkal gyarapodunk a KÖRLÁNC környezeti nevelési program Országos Irodája jóvoltából, és nálunk található a KÖRLÁNC és ELTE közös környezetpedagógiai továbbképzési programjának záródolgozatai is. Könyvtárunk egyike annak a 23 szervezetnek, amelyek a közelmúltban megkapták az Észak-Amerikai Környezeti Nevelési Egyesület (NAAEE) 58 kiadványból álló környezeti nevelési kiskönyvtárát (EETIPs). A Békeszolgálat magyarországi működésének megszűnését követően, most júniusban ugyancsak nálunk talált otthonra a Békeszolgálat magyarországi szervezetének környezetvédelmi könyvtára is. 8 ezer az állományunkban található könyvek és egyéb sokszorosított kiadványok, és 700 a fordítások, kéziratos tanulmányok száma. A fennmaradó részt a video- és egyéb nem hagyományos dokumentumok teszik ki. Az állomány közel egyharmada – ezen belül a zöld könyvtári állománynak mintegy fele – idegen, főként angol és német nyelvű. A katalógus a Micro ISIS alapú számítógépes adatbázis formájában hozzáférhető.

A könyvtár fejlesztésében jelenleg kiemelt szerepet játszik a Soros Alapítvány, melynek közoktatás-fejlesztési programja keretében országos báziskönyvtárát, s annak alapjain dokumentációs rendszert működtetünk a környezeti nevelés szolgálatában. A négyévesre tervezett program jelenleg a harmadik esztendejénél tart. Támogatásával könyvtárunk ökológiai állományrésze eddig 1174 darab (988 magyar és 186 idegen nyelvű) könyvvel gyarapodott. A támogatás nem csupán a könyvek beszerzését tette lehetővé, hanem azt is, hogy az idegen nyelvű művekből nyersfordításokat, szemléket készíthessünk. A – hosszabb-rövidebb lélegzetű – fordítások száma eléri a 40-et (s ez összesen kb. 1000 sűrűn gépelt oldalnak felel meg). A kinyomtatott fordítások fénymásolatban megkaphatók (a másolás díja oldalanként 5,- Ft), vagy pedig hozzáunk eljuttatott számítógépes lemezen WinWord 6.0 szövegállományként bocsátjuk – ingyenesen – rendelkezésre. (Az ilyen formában átadott segédanyagok természetesen kizárólag oktatási, közművelődési, non-profit célra használhatók.)

A „Hálózat” (korábban „Környezeti Nevelési Hírlevél”) olvasói rendszeresen kézhez kapják szórólapjainkat, amelyek alkalmanként négy-négy, a környezeti nevelésben hasznosítható művet ismertetnek a könyvtár új szerzeményeiből. Eddig 40 könyvet mutatattunk be ilyen módon, közülük 18 (részben vagy teljes egészében) fordításban is hozzáférhető. A szemlék száma ma már eléri a 130-at. Ebben az évben további 50-60 könyvismertetés – és természetesen újabb nyersfordítások – készítését tervezzük.

Ízelítőül és az érdeklődés felkeltése érdekében a szemlék közül egyet-kettőt be is mutatunk.
Íme:

A KÖRNYEZETI NEVELÉS BÁZIS-KÖNYVTÁR AJÁNLÁSAI

Milord, Susan: The Kid's Nature Book. 365 Indoor – Outdoor Activities and Experiences
Természetkalauz gyermekeknek. 365 foglalkozás és kísérlet szobában és szabadban.

KINEK SZÓL

- Általános iskolásoknak, tanáraiknak, szülőknek.

TARTALOM

- A könyv olyan, mint egy kalendárium. Minden napra ad egy ötletet, hogy hogyan lehet a természettel foglalkozni, még a legrövidebb, hideg téli napokon is. Megtanít használni az érzékeidet a természet csodáin keresztül. Kedves rajzokkal illusztrálja ötleteit, javasolja az odavágó irodalmi szemelvények használatát.

FEJEZETEK

(zárójelben a terjedelem oldalszámban)

- Hogyan használjuk ezt a könyvet (7); Pár szó a szülőkhez (1); Az év kezdődik: innen hetes ciklusokban 52 héten ad ötleteket a kísérletre, vizsgálódásokra, megfigyelésekre (104); Függelék (12), Index.

⇒ **HOZZÁFÉRHETŐSÉG:** Helyben olvasható a KIA Könyvtárában (raktári jelzet: 502/37 M 68)

⇒ **MAGYAR NYERSFORDÍTÁS:** A bevezetés, továbbá a Február, Április, Május és Június c. fejezetek (36 o.)

(Kiadó: Williamson Publishing, Charlotte, VT05445; ISBN 09-13589-42-X; Szerzői jog: Susan Milord, 1989)

Darvas Katalin ismertetése.

*

Wright, David R.: The Greenhouse Effect. Causes and Consequences

Üvegházhatás. Okok és következmények (videofilm, munkafüzet, poszter és tanári kézikönyv)

KINEK SZÓL

- 11-15 éves tanulóknak.

TARTALOM

- A tudósok és a politikusok szerint a Föld legnagyobb problémája az üvegházhatás erősödése. A videofilm megmagyarázza az üvegházhatás lényegét, és azt is, hogy a légkörbe bocsátott szennyező gázok hogyan fokozzák ezt a hatást. Elénk tárja az üvegházhatás erősödésének várható következményeit, és bemutatja azokat a jelenségeket, amelyeket az éghajlatváltozás első jeleinek tekintünk. A film érdekes, gondolatébresztő és meggyőző. Jó arányban váltakoznak benne a narrátor által felolvasott magyarázó szövegek a szakértők szavaival, valamint a következményeket bemutató képek a jelenségek okait magyarázó ábrákkal és a tényekre rávilágító számadatokkal. A munkafüzet változatos és a gondolkodást fejlesztő feladatokkal segíti a témakör eredményes feldolgozását. A tanári kézikönyv háttérinformációkat ad, és tanácsokkal segíti a videofilm tudatos feldolgozását.

IDŐIGÉNY

FEJEZETEK

(zárójelben a terjedelem oldalszámban)

- Fejezetenként legalább két tanítási óra.

- Videofilm (30 perc):

Az üvegházhatás problémája; Okok és következmények; Az emberiség élelméze; Ki következik; Együtt kell cselekednünk.

- Munkafüzet: Okok (20); Következmények (16); Áradások (18); Cselekedjünk (10).

⇒ **HOZZÁFÉRHETŐSÉG:** Helyben olvasható a KIA Könyvtárában (raktári jelzet: 551.58 W 97)

⇒ **MAGYAR NYERSFORDÍTÁS:** Nincs. Részletesebb ismertetését ld. az Iskolakultúra 1996.10. számában.

(Kiadó: Hodder & Stoughton Ltd, 33-34 Alfred Place, London WC1E7DP; ISBN-0-340-52423-5; Szerzői jog: Dawid R. Wright, 1990, a munkafüzet iskolai célra szabadon fénymásolható)

Dr. Adorjánné Farkas Magdolna ismertetése.

*

Kobler, Regina (et al.): Lernraum Natur

Tanulás a szabadban

KINEK SZÓL

TARTALOM

IDŐIGÉNY

ESZKÖZIGÉNY

FEJEZETEK

(zárójelben a terjedelem oldalszámában)

- Óvodásoknak és az általános iskolák alsó és felső osztályainak.
- A könyvben található információk, leírások, különféle állatok, illetve növények bemutatásával játékosan felfedeztethetjük a gyerekekkel a természetet. A könyv az első fejezetben számos kísérletet, ötletet ismertet, melyeket kizárólag a természetben végezhetünk a gyerekekkel. A második fejezetben egy időre visszatérünk az osztályterembe, ahol a természetben begyűjtött anyagokat közösen feldolgozhatjuk, memorizálhatjuk, sőt a látott állatok, növények lerajzolásával javíthatjuk a gyermek vizuális képességeit. A könyv segítségével bemutatathatjuk a tanulóknak a mocsarak, cserjék, tavak élővilágát és fontosságát. A könyv legvégén található játékokkal tesztelhetjük az eddig tanultakról a gyereket.
- A természetben elvégzendő kísérletek, játékok, feladatok miatt az időbeosztás a tanár egyedi tantervétől függ.
- A szükséges anyagok, eszközök (igen egyszerűek, könnyen hozzáférhetőek) a kísérletek ismertetésénél megtalálhatóak.
- Bevezető: növényleírás, nyomkeresés, helyszínrajz (16); Vizsgáljuk okosan a természetet (8); Az osztályteremben folytatjuk (10); Pocsolya, tó (12); Cserje (18); Mocsár (12);

⇒ **HOZZÁFÉRHETŐSÉG:** Helyben olvasható a KIA Könyvtárában (raktári jelzet: 502/37 L 55)

⇒ **MAGYAR NYERSFORDÍTÁS:** Nincs. (Kiadó, szerzői jog: ARGE Umwelterziehung in der ÖGNUM, Alserstrasse 21., 1080 Wien, 1990; ISBN 3-900-717-15-X)

Förster Anita ismertetése.